

Mistr

Eckehart

O modlitbě

Páně

DOMINIKÁNSKÁ EDICE KRYSTAL

V OLOMOUCI MCMXLI

Otokar Březina, český básník z Boží milosti, rád čítal Ekehartu. A doporučoval jej k překládání do češtiny. To bylo již v prvních letech tohoto století, avšak dodnes nikdo neposlechl slov velkého patriarchy: Nemáme dílo Ekehartovo zpřístupněno v českém jazyce, jak by si skutečně zaslouhoval velký dominikán čtrnáctého století, profesor, myslitel, věhlasný kazatel, mystik, král duchovního života své doby, který neznal nepochopitelného pachtění se za zásluhami pro odměnu, za vnějšími útěchami, který neznal přehnaného zdůrazňování zákonitosti ve věcech duchovních, který se toho všeho zbavoval jen proto, aby mu to nebylo překážkou na žhavé a strmé cestě za pravdou, za jedinou pravdou: Bůh a duše a jejich soužití v lásce. Miloval vášnivě

pravdu: „Kdyby se chtěl Bůh odloučit od pravdy, přidržel bych se pravdy. Avšak Bůh - jest pravda.“ Šest a půl století je tomu, co bylo napsáno toto malé, ale plné dílo, jež je z prvních jeho prací. Je v něm vidět zhuštěnou sílu, nahromaděnou energii, která dala během šedesáti let života nejen planoucí náplň těmto letům, nýbrž dala ji i uložit do nehybnoucího duchovního dědictví lidstva. Eckehartova práce O modlitbě Páně je z velké části složena z citátů z Otců. Svědčí o neobvyklé šetlosti a znalostech. Čím se Eckehart obíral, o čem rozmlouval, kázal a psal, bylo dědictví minulých dob. A to právě, že se tím zabýval, tak zabýval, že to dědictví tak zúrodnil pro sebe i pro nás, v tom je spatřován smysl jeho života a díla, v tom spočívá síla jeho ducha, v tom je mistr Eckehart veliký.

Mluva Eckehartova je mluva mystická, která si pomáhá paradoxy. Hned na začátku praví, že nemáme Boha prositi o věci časné, které podle něho nejsou proti věčným nic. „O nic pak se modliti znamená nemodliti se vůbec,“ - řečeno ovšem mysticky. Mystikovi je totiž každý obvyklý slovní výraz pro vyjádření dokonalosti Boží a hodnot věčných proti nedokonalosti lidské a hodnotám pomíjejícím příliš slabý; proto se vyjadřuje paradoxem, který užít theologicky by byl heresí. U Eckeharta zvláště můžeme pozorovati určitou tendenci k sublimování některých asketických pojmů. Kdybychom si nebyli vědomi tohoto sublimování, mohlo by to vésti až k falešné spekulaci s nimi. - Tak když říká, že

Bůh nestvořil věci časné, myslí tím, že je nestvořil jen s jejich časným cílem. I časné věci jsou jaksi věčné, totiž jsou ve věčných plánech Božích pro uskutečnění věčného cíle. Proto: není nic časné, chce říci: jen časné. - To ovšem nebylo úmyslem Eckehartovým, který se držel autority církevní, jak o tom svědčí již ta okolnost, že když přesto proti němu bylo vzneseno obvinění, první, co učinil, bylo, že prohlásil, že se předem podrobuje autoritě církevní. Jiné takové místo je v páté prosbě, o níž praví, že se nám v ní nepřikazuje milovati nepřátele. Krásně mysticky praví, že nemáme milovati nepřátele, protože nesmíme nikoho pokládati za svého nepřítel. Musíme si z něho v lásce učiniti přítele.

Eckehartova slova musíme tedy přijímati jako slova ducha mystického, cele odevzdaného lásce Boží, lásce dobrovolné a nesmlouvavé, která pro dokonalost Boží nemá dost velkého měřítka právě tak, jako zase nenalézá výrazu pro ubohost lidskou. „Kdybyste mi jen porozuměli v mém srdci,“ praví. Máme mu - mystikovi - porozumět v jeho srdci, v jeho duši, v lásce a dobré vůli. Proto Březina, jenž vážil nehynoucí slova své absolutní poesie z největších hloubek lidské duše, Eckeharta si vážil.

Tak je nutno přistupovat k tomuto i jiným dílům Eckehartovým, jejichž české překlady se ohlašují.

O T Ě

Před modlitbou Páně znamenej dvě: Předně, poněvadž leniví jsme k božským věcem, proto nejprve povzbuzuje, abychom prosili a modlili se. Za druhé přibližuje jeho lásku k nám; když jsme stále daleko, volá zpět a burcuje.

Za třetí znamenej dobrotu toho, jenž jest tak dobrý, že dávatí je mu nutností. Za čtvrté jest znamenati, že o nic časného nemáme Boha prositi: Předně, poněvadž modlitba Páně sama nic takového neobsahuje. Za druhé, jakpak bychom mohli žádat o to, čím ten, kterého prosíme, nás učí všude pohrdati? Za třetí, poněvadž dávatí věci toho druhu nesluší se na Boha, jenž jest věčný. Za čtvrté, poněvadž věci časné, zejména vzhledem k věčným, nejsou nic; za nic pak se modliti znamená nemodliti se vůbec.

N Á Š

OTČE Znamenej předně z Chrysostoma, že Bůh chce být víc předmětem lásky než bázně. Proto praví *Otče náš*, nikoliv *Pane náš*. Za druhé, abychom věděli, že nám dal moc státi se syny Božími. Za třetí, což z toho vyplývá, že jestliže syny, i dědici. Za čtvrté, kdo řekl Otec, vyznal zároveň s tímto jedním prohlášením i odpuštění hříchů i přijetí za syny i dědictví i bratrství, jež jest s jednorozeným, i hojnost ducha. Za páté, abychom milovali čest Boží a jejího opaku abychom želeli, kdekoliv by se to vyskytlo, jako synové u otce. Za šesté, aby dal důvěru v dosažení, neboť otcové obyčejně vyslyší syny, podle slov: „Proste a bude vám dáno“, a opět: „Začkoli budete prositi v modlitbě, věřte, že to obdržíte a stane se vám to.“

NÁŠ Znamenej předně: Nepraví *můj*, poněvadž velmi milá je modlitba, kterou láska, nikoli nouze vylévá. Za druhé, poněvadž, jak praví Jeronym, modlitba je tím účinnější, čím společnějším. Za třetí, poněvadž nejen můj nebo tvůj nebo číkoliv, nýbrž poněvadž po něm „se jmenuje všeliký rod na nebi i na zemi“. Za čtvrté, abychom byli pamětlivi, že všichni jsou naši bratři a spoludědici, a abychom je tak milovali a tak za nimi šli jako bratři, podle slov: „Vy všichni bratři jste.“

JENŽ JSI NA NEBESÍCH Znamenej předně, že Chrysostomus praví: „Stydme se poddávat se věcem pozemským, vědouce, že máme Otce v nebesích.“ Za druhé, znamenej z první řeči opata Isáka, abychom se se vši hrůzou varovali přítomného života, který trávíme na zemi, ježto nás velice vzdaluje od našeho Otce. Žalm: Běda mně, pobyt můj v cizině že se dlouží. Za třetí z téhož autora, abychom vši touhou spěli k oné končině, v níž máme Otce, jak vyznáváme. Žalm: U řek babylonských tu sedíce lkáme. Za čtvrté, z téhož, abychom nepřipustili nic, co by nás připravilo o dědictví a vznešenost takové hodnosti. Za páté, řekni, že toto jest řečeno: že snad nebe nebo spíše nebesa nebes jsme, chceme-li, aby Bůh byl Otcem v nás. Za šesté, když Chrysostomus v Homilii říká *na nebi*, nepraví to, aby tam Boha uzavřel, nýbrž aby modlícího se od země odpoutal a k nebeským končinám jej připoutal.

Za sedmé, Augustin ve spise O kázání Páně na hoře praví: „na nebesích, to jest mezi svatými a spravedlivými“. Takový jest rozdíl mezi spravedlivými a hříšníky duchovně, jako mezi nebem a zemí hmotně. Za osmé, Augustin tamtéž praví *na nebesích*, „aby si duch připomněl, že se obrací k vyšší přirozenosti, to jest k Bohu, když tělo jeho pozemské se obrací k tělu vyššímu, to jest k tělu nebeskému“. Za deváté, sluší se, aby v mysli všech, jak maličkých, tak velkých, bylo dobře smyšleno o Bohu. A proto představa těch, kteří ještě nemohou uvažovati o Bohu nic, než tělesné, je snesitelnější, když věří, že Bůh je spíše na nebi než na zemi.

POSVĚŤ SE JMÉNO TVÉ, to jest, tak ať zaznívá, že nic nebude od nikoho pokládáno za světější. Za druhé, *posvěť se*, to jest ať je oslavováno tvé jméno, totiž abychom ve všech věcech vynaložili veškero nadšení pro slávu Otce svého, svědčíce, že sláva našeho Otce je naší touhou, naší radostí. Jak praví Jan: „Kdo hledá slávu toho, který ho poslal, ten pravdomluvný jest a nespravedlnosti v něm není.“ Tak Pavel si přeje být zavržen od Krista Ježíše, aby k slávě Otce vzrostlo blaho všeho lidu izraelského. Beze všeho si přeje zahynouti pro Krista, poněvadž ví, že nikdo nemůže zemřít pro život. Za třetí, tak: *Posvěť se jméno tvé*, to jest takovými nás učiň, Otče, abychom si zasloužili poznati velikost tvé svatosti nebo ji pochopiti. Za čtvrté, tak: *Posvěť se jméno tvé*, to jest učiň, aby-

chom tak žili, aby našim chováním bylo oslavováno a velebeno jméno tvé: „Ať vidí skutky vaše dobré a velebí Otce vašeho,“ praví v kapitole páté Matouš. Za páté, *posvěť se jméno tvé*, to jest neustálým velebením ať jest v nás očišťováno, čeho se denně dopouštíme, takže *posvěť se*, to jest svaté ať jest v nás uchováno. Za šesté, řekni: „Posvěť se jméno Boží,“ poněvadž co víme o Bohu, v nadšení a síle se odráží. Za sedmé, modlíme se, abychom se ho báli, vědouce, že je svatý, a bděli v znepokojení, abychom snad špatnými skutky neposkvrnili svatost jeho jména v nás.

PŘIJĎ KRÁLOVSTVÍ TVÉ Vhodně předchází *posvěť se jméno tvé*, poněvadž podle Jeronyma jen velká důvěra a čisté svědomí žádá a nebojí se Božího království a soudu. *Přijď království tvé*, předně, po vypuzení ďábla vyhlazením neřestí, aby vládl Bůh v nás nebo spíše v celém světě skrze hojnost ctností. Za druhé, mluví o budoucím království, o němž praví Matouš: „Pojďte, požehnaní Otce mého, a přijměte království.“ Neboť svatý ví podle svědectví svědomí svého, že až se zjeví království Boží, bude ho účasten.

Praví však *tvé*, Bůh totiž věčný jest duch, proto království jeho není tělesné, časné nebo toho druhu, nýbrž vyšší. Nebo za druhé, praví *tvé*, poněvadž v duchu, ve věčnosti a podobně se zjevuje království, totiž moc, moudrost, dobrota, bohatství a čest Boží.

BUĎ VŮLE TVÁ JAKO V NEBI TAK I NA ZEMI U této prosby jest předně znamenati, že slova *jako v nebi tak i na zemi* podle Chrysostoma se vztahují společně k předešlým již první, druhé i třetí prosbě. Za druhé, že nepraví *svět* nebo *světme*, ani nepraví *přiveď království své*, nebo *přijměme království tvé*, a zase ani nepraví *čiň*, nebo *čiňme vůli tvou*, nýbrž vyjádřil to vše neosobně, *posvět se, přijď, buď*. Opět jest znamenati, že nepraví *posvět se jméno tvé ve mně*, ani *přijď království tvé ke mně*, nebo *buď vůle tvá ve mně*, nýbrž všeobecně *posvět se, přijď, buď*, uče nás modliti se za celý svět. Za třetí jest znamenati posloupnost druhé a třetí prosby, poněvadž totiž slovy *přijď království tvé* naučil nás toužiti po věcech nebeských, dříve než bychom přišli do nebe, samé zemi kázal býti nebem slovy *Buď vůle tvá jako v nebi tak i na zemi*. „Blud budiž vyvrácen, pěstována pravda, zahnána zloba, navrácena ctnost, a tak již vůbec ať není rozdíl mezi nebem a zemí.“ A to jest první výklad této třetí prosby.

Za druhé, řekni, že si přeje srovnati věci pozemské s nebeskými, aby jako jest vůle Boží plněna na nebi od andělů, tak aby byla plněna na zemi od lidí. O toto pak snadno můžeme prositi, když věříme, že jest o nás Bůh více starostliv než my sami. Za třetí, vůle Boží jest naše spása, podle slov: „Chce, aby všichni lidé byli spaseni.“ Modlíme se tedy, abychom byli spaseni, neboli o spásu, říkajíce: „Buď vůle tvá“ atd., aby jako ti v nebi jsou spaseni, byli

i ti na zemi spaseni. Proto se tedy předesílá *přijď království tvé*. Až totiž přijde toto království, buď zde pro milost nebo v budoucnu pro slávu, bude vůle Boží na zemi jako na nebi.

Za čtvrté, *jako v nebi*, to jest u spravedlivých, *i na zemi*, to jest u hříšníků. Za páté, modlí se, aby bylo vykonáno odměnění dobrých i zlých, což bude na posledním soudu, o jehož příchod prosí, takže tak *přijď království Boží*. Za šesté, *nebe a země* duch jest a maso. Modlí se tedy, aby jako mysl-duch poslouchá Boha, tak aby tělo ducha poslouchalo. Za sedmé, aby jako v Kristu se děje vůle Boží, tak i v celé církvi. Za osmé, řekni, že se modlí, aby jako myslí-duchem chápeme království Boží, tak i na zemi, to jest v našem oslaveném těle při vzkříšení byla vůle Boží, to jest spása duše i těla.

CHLÉB NÁŠ VEZDEJŠÍ DEJ NÁM DNES Podle Matouše, kapitola šestá: „Nadpodstatný chléb dej nám dnes.“ U Lukáše, kapitola jedenáctá, se praví: „Chléb náš každodenní² dej nám dnes.“ Chrysostom také ve výkladu Matouše užívá tohoto slova *každodenní*. Vykládá však na čtyřikrát:

Předně, tak: Chléb náš každodenní, jež denně požíváme, dej nám dnes bez hříchu připraviti nebo vzíti. Neboť co bez hříchu a spravedlivě jest vzato nebo přijímáno, to zajisté dává Bůh. Co však špatně, to zajisté není dáváno Bohem, nýbrž žádostivostí nebo ďáblem. Za druhé, tak: Chléb náš, totiž

ten, který již máme, dej nám dnes každodenní, to jest posvěcený nebo zdravý nebo požehnaný. A tomu odpovídá onen výraz u Matouše: „Chléb náš“ totiž „nadpodstatný dej nám dnes“. Za třetí, takto: Chléb náš dej nám každodenní, to jest dej nám každodenně pro dnešek, to jest pro tento jeden den, to jest abychom nevydali dnes nebo v jednom dni, co by vystačilo pro nás na sto dní, nebo pro sto lidí na jeden den, ale chléb náš dej nám dnes každodenní nebo každodenní dnes, to jest každodenně pro člověka nebo pro tento den. Za čtvrté, tak: Chléb náš každodenní dej nám dnes, to jest pokud možno, neměli bychom chtít míti více než denní chléb.

Že však praví Chrysostom *náš* - tam jako už výše - vykládá šestou kapitolu Matoušovu na dvakrát: Předně: abychom nesnědli chléb nám daný sami, nýbrž aby byli jiní, potřební, účastni, aby někdo neřekl: „Chléb můj mně daný pro mě“, nýbrž *náš*, jakoby mně i jiným skrze mě a mně skrze jiné daný. Ještě však, poněvadž chléb a všechny potřeby vezdejšího života toho druhu jsou nám dány s jinými a pro jiné a jiným v nás. Kdo nedává druhému, co jest jeho, není svůj chléb, nýbrž cizí zároveň se svým. Dále: Když jíme chléb spravedlivě získaný, chléb zajisté jíme svůj, pakli však skrze zlo a s hříchem získaný chléb, jíme ne svůj, ale cizí. Neboť cokoli nespravedlivě máme, není naše.

Chléb náš, nebo řekni, že se modlíme, aby nám byl dán dnes chléb každodenní, to jest na každý den, abychom se totiž nemuseli znepokojovati o jednot-

livé dni, majíce nezbytné k živobytí. Na to naráží také evangelium podle Hebreů (apokryf), které podle Jeronyma v Glosse k šesté kapitole Matoušově má: „Chléb náš zítřejší dej nám dnes.“

Za druhé řekni: „Chléb náš každodenní dej dnes,“ který totiž každodenně potřebujeme, jako již výše bylo uvedeno. *Dej nám dnes*, to jest v přítomnosti nebo pokud jsme v tomto světě poutníky, kteří potřebujeme hmotný chléb, pokud jsme poddáni smrti a utrpení. K tomu směřuje Glossa, jako již dříve, z Rozprav Otců. Jest však znamenati, že podle Augustina k Probě o modlitbě k Bohu slovem chléb, jakožto nejdůležitější částí, se určuje potřeba ve zdejšího života. Neboť nutnou životní potřebu nežádá si nezřízeně, jestliže si někdo žádá jenom ji a nic víc, jak praví tamtéž. Tak i slovem *sukně* se určuje vůbec dostačující oděv, kde se praví: „Ani po dvou sukních nemějte.“

Za třetí, tak: aby podle slov „Ne samým chlebem živ jest člověk“ atd., slovem chléb nebeský byla označována nebeská nauka nebo vnuknutí nebo osvětlení. Proto Matouš klade *nadpodstatný chléb*, jímž jest sám Bůh, jenž vždy všechny a všechno živí. Anebo opět jinak, podle slov Janových: „Já jsem chléb živý, který s nebe sestoupil.“ Kristus totiž, nalik jako Bůh, udržuje na životě všechno. Posud tak činí ve svátosti svého těla, na níž si denně vyprošujeme účast slovy „Chléb náš“ atd. A nevádí, jestliže nepřijímáme tuto svátost každodenně; přesto se jí stáváme účastni, jestliže v lásce a jedno tělo

jsme s těmi, kteří přijímají, ať jsou kdekoliv. A zase, to se vztahuje na apoštoly, kteří pro poučování po všechen čas obcházel, takže si tak nic neponechali na příští den.

K tomu však znamenej, že nikoliv o peníze nebo peníze, ale o chléb káže prositi: „Chléb náš každodenně dej nám dnes.“ O denní pokrm učedník Kristův musí prositi, abychom netoužili dlouho zůstat v tomto věku, když prosíme, aby království Boží rychle přišlo, říkáš „Přijď království tvé“, podle slov: „Běda mně, Pane, pobyt můj v cizině že se dlouží.“ A opět: „Toužím odebrati se a býti s Kristem.“

Nebo řekni: Chléb, jenž jest dnes, to jest ve věčnosti, jenž vždy dnes, dej nám, nebo chléb nadpodstatný dej nám dnes, to jest ve věčnosti. Proto: „Dnes zplodil jsem tě.“ Augustin praví v jedenácté knize Vyznání v šesté kapitole ke konci: „Roky tvé den jeden, a den tvůj ne každodenně, ale dnes, ponevadž dnešní tvůj den neustoupí zítřejšímu, a nastupuje ani po včerejším. Dnešní tvůj den jest věčnost. Proto jsi zplodil jako spoluvěčného, jemuž jsi řekl: „Já dnes zplodil jsem tě.“ O časné káže prositi, ukazuje, že nejenom duchovní věci, nýbrž i časné jsou od Boha, prvního počátku, podle Contra Manichaeos.³ Rovněž abychom věděli, že i nejmenší statky jsou od Boha.

A ODPUSŤ NÁM NAŠE VINY Znamenej: Určil nám způsob modlení, dal základ mrav-

nosti, kořen zla odstranil, ukázal způsob, jak bychom mohli modlitbou dosáhnouti žádaného a mírniti hněv nebo soud Boží, když praví: „Odpust“ atd. Praví však *vinníkům našim* ze dvou důvodů: Předně, poněvadž podle Chrysostoma trpěti vlastní bezpráví jest pro každého chvalitebné, bezpráví vůči Bohu však zatajovati jest příliš bezbožné. Za druhé, poněvadž mnozí jsou nakloněni k odpouštění bezpráví, učiněných bližnímu nebo také Bohu, avšak bezpráví jim učiněná ne tak rychle odpouštějí. Za třetí, znamenaj: Jestliže uražený, neodpouštěje vinníkovi, marně se modlí, co myslíš o modlitbě urážejícího?

Za čtvrté, znamenaj, že někteří přecházejí tuto výhradu *jakož i my odpouštíme*. A ti jsou pošetilí. Předně, kdo se nemodlí tak, jak Kristus učil, není křesťan ani učedník Kristův. Za druhé, poněvadž ani Otec nevyslyší rád modlitbu, kterou nestanovil Syn. Za třetí, poněvadž Otec ne na slova, ale na smysl Syna se ohlíží a přijímá. Modlitbu tedy říkati můžeš, ale Boha klamati nemůžeš.

Dále však o této prosbě *odpusť nám* atd. jest znamenati čtyři věci: Předně, ten, kdo má Boha za Otce, aby se sobě nezalíbil jako nevinný a vynášením sebe aby spíše nezahynul, je uvědomován, že denně hřeší - neboť se nám přikazuje denně prositi o milost slovy *odpusť nám*. Za druhé dává se nám otcovské milosrdenství Boží; kdo nás totiž naučil modliti se za hříchy, zajisté slíbil tím i milosrdenství. Za třetí, nepraví *odpusťme*, nýbrž *odpouštíme*.

Nechce totiž Bůh odpouštět, dokud bychom dříve neodpustili sami. Za čtvrté je znamenati, že touto prosbou není nám přikázáno milovati nepřátele. Chce totiž Bůh, abychom odpouštěli, jakož nám odpouští sám, sám však nám odpouští, když žádáme a modlíme se o milost. Vpravdě nesmí již ten, kdo žádá o milost toho, proti němuž se prohřešil, být pokládán za nepřítel. Proto Augustin v Enchiridiu říká o lásce k nepřítelům, že není věcí tak velkého množství, jaké bude vyslyšeno podle naší víry, když se v modlitbě říká: „Odpusť nám, jakož i my odpouštíme.“ Opět jest znamenati, že v prvních třech prosbách, když mluví o tom, co se vztahuje na Boha, praví v jednotném čísle: *Jméno tvé, království tvé, vůle tvá*, v druhých čtyřech praví v množném čísle: *chléb náš, viny naše, neuvod' nás, zbav nás*.

A NEUVOĎ NÁS V POKUŠENÍ

Šestá prosba. Znamenej předně: Nemodlíme se, abychom nebyli pokoušeni. Pokoušen totiž byl Job, pokoušen Abraham i Josef pro zvětšení zásluhy a pro korunu slávy. Ale modlíme se, abychom nebyli uvedeni, abychom nebyli přemoženi, tak jako by se někdo modlil, ne aby ohněm nebyl dotčen, ale aby nebyl spálen. Za druhé, naznačuje se zde, že protivník nemůže nás pokoušeti, nedopustí-li Bůh, aby všechen náš strach právě tak jako naše zbožnost se obracel k Bohu. Proto následuje *Ale zbav nás od zlého*, to jest nedopusť, abychom byli pokoušeni ví-

ce, než můžeme snést, nýbrž s pokušením dej zároveň úspěch, abychom mohli odolati. Dále však modlíme se k Bohu, aby nás nevedl v pokušení, jakkoli blažený Jakub praví: „Bůh nepokouší ke zlému“, poněvadž podle Augustina O daru setrvání, „nic se neděje, leč co Bůh buď sám činí nebo dopouští“.

ALE ZBAV NÁS OD ZLÉHO Sedmá prosba. Znamenej předně: Modlíme se „*ve zlé*“, to jest hřích, abychom nebyli uvedeni - zlo, nakolik jsme se ho ještě nedopustili - když říkáme: *Neuvod nás* atd. Nyní se modlíme, abychom byli zbaveni zlého, to jest hříchu již spáchaného. Za druhé, řekni: Od zlého, to jest od nebezpečí pokušení. Za třetí, od zlého, to jest od ďábla, který jest nazván zlý pro přemíru špatnosti nebo poněvadž vede proti nám nesmiřitelnou válku. Za čtvrté, od zlého, to jest od chyby v modlitbě, abychom totiž neprosili nebo nemodlili se tělesně nebo časně. Ať se stydí prositi o to, po čem se nestydí žádniti. A jestliže zvítězí žádostivost, správně se prosí, abychom od onoho zla žádostivosti byli zbaveni. „Prosíte totiž, a nedostáváte, protože špatně prosíte,“ - špatně, to jest tělesně nebo časně.

K O N Ě Í S E O T Ě N Á Š

1. K překladu z latinského originálu bylo použito vydání: R. Klibansky, Lipsiae 1934, a J. Koch, Stuttgart-Berlin 1936.

2. Slovo *cottidianus* překládáme dále doslovně každodenní (místo stejně správného *vezdejší*), aby mohly být věrně reprodukovány jak sémantické tak etymologické vztahy slov latinského textu.

3. Nečitelné místo rukopisů (jediná kratičká věta), jež vydavatelé různě doplňovali, bylo vypuštěno.

4. Citáty žalmů a evangelií, které v rukopisech jsou uváděny jen prvními dvěma, třemi slovy, uvádíme v celých větách, abychom čtenáři usnadnili četbu.

MISTR ECKEHART O MODLITBĚ PÁNĚ

Z latiny přeložil Zdeněk Kašička. Tento desátý soukromý tisk vydala pro své přátele a dobrodince Dominikánská Edice Krystal v Olomouci. V úpravě Antonína Medka vytiskly Lidové závody tiskařské a nakladatelské, spol. s r. o. v Olomouci l. P. 1941.